

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Internas mortis caussas, æquè esse in iuvene, acsene.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

& fortè citiùs, quàm credas. Monet te natura; monet fragilitas; monent socij; moneris iam per jocum, iam seriò. Multi per somnia instigantur, vt tibi dicant, vltra duos, tres, aut quatuor annos te non superuicturum; tempus esse conuasandi. Multi (vt Caiphaz) nescij prophetant, multi quoties pro te DEVM orant, tacite impelluntur, vt te moneant, ne differas de die in diem conuerti ad Dominum. Quin tibi ipse Angelus tuus custos sapius eiuscemodi iniicit cogitationes. Si non sapias, si non nouissima provides, quomodo te excusabis? Sed sunt quidam, qui *instar serpentis obturantis aures suas*, auditum auertant & fugiant *Psal. 57. 5.* monere cupientes; digni, quibus & CHRISTVS aures suas occludat, dicatque: *Vocaui, & renuistis. Ego quoque in interitu vestro ridebo.* *Prouerb. 1. 24*

Quando DEVS extra naturæ ordinem non agit, sed communi lege omnia fieri permittit, tria sunt, quæ tam iuueni, quàm seni mortem aecerfant, duo interna, contrarietas qualitatum, & calor; tertium externum nocens. Nam primò constant copora humana rebus valde contrarijs, & inter se pugnantibus, nempe quatuor elementis, quatuor humoribus, partibus heterogeneis contrarias naturas includentibus, & se se mutuò atterentibus. Cerebrum frigidissimum; cor calidissimum; mollis est humidaque caro, os durum & siccum. Cùm ergo contrariarum rerum consociatio non possit esse perpetua, fit, vt tandem dissoluantur. Atqui dissolutioni huic æquè iuuenis ac senex obnoxius est. Quin haud rarò periculosiore in statu res sunt iuuenum, quàm senum; siquidem in senibus firmam quamdam stabilemque temperiem mutua collisione acquisuerunt illa contraria, quæ in iuuenibus omnia ardentius, & quasi secundum vltimum potentiz agunt. Duo infirmi, & longo bello exhausti debilitati que hostes, non tantum sibi mutuò nocementi inferunt, quantum duo alacres & viribus integris præditi; multoque citiùs hi se expedient, quàm illi. Ita & in iuuenibus fortiores sunt pugnae & conflictus virium adhuc non refractarum. Hinc illæ febres ardentes; hinc phrenesies puerorum. Secundò. Ipse calor quo viuimus, nempe naturalis ille corporibus insitus, qui animæ ad omnes functiones, vt naturale & generale instrumentum datus, humori

V.

humori natiuo cohæret, tamquam pabulo quo pascitur & sustentatur, sicut ignis lignum, ita humorem illum identidem depascitur & conficit. Tamesi autem assidua vegetatione refarciatur, non tamen refarcitur secundum eam vim ac puritatem, quam primò habuit; itemque, quia omne agens naturale, dum agit, etiam vicissim patitur, fit ut semper magis ac magis debilitetur. Vnde ortum habet corruptio sanitatis, infirmitas virium, sensuum imbecillitas, incommoda senectutis, & tandem mors. Hæc itidem causa non minùs locum habet in iuuenibus, quàm in senibus; aliquando etiam magis. Nam quò vehementior est in iuvene calor, eò plus natiui humoris deuorat & absumit; ut natura tantum non possit semper restituere, licet alioquin plus restituat, vnde in maius crescere & augmentum accipere possint. Ea de causa vidimus sæpe fortissimos ac robustissimos citissimè interire; & si pinguem ac validum inuadat febris, aiunt Medici, eum grauiùs laboraturum, quàm, si febris nihil in eo alimenti reperisset. Interim frequenter debiles admodum, & qui semper habent aliquid in corpore reficiendum, in multos annos viuunt; nempe, quia in istis longè intensa minùs est actio caloris, quàm in validis illis Trossulis & Entellis.

VI.

Tertiò, mortis causa sunt ea, quæ extrinsecus homini perniciem exitiumque moliuntur; ut aër pestilens, aqua suffocans, terra obruens, ignis adurens, sæua & venenata animalia, homines inimici, quin & inimici dæmones, & mille alia talia. Quid enim hominem occidere non potest? *Aut ubi mors non est, si iugulatis aqua?* ait ille de stiria decidente, & iuuenem perimentem; quid non possit mortem inferre, si vna acinus suffocauit Anacreontem? Si aranæ gutta, si viperæ denticulus vitam evertit? Si tot hastæ, tot mucrones & pugiones, si tot sclopi & tormenta bellica in mortes hominum præparantur? Alij saxi, alij tegulis compluuntur. Plurimi impressione aciculæ perierunt. Quòd si igitur hanc tertiam causam spectemus, fatendum erit, his omnibus tantò magis obnoxios esse iuuenes, quantò minùs cauti pericula quæque aggrediuntur, ipsique etiam se vltro ingerunt atque immiscunt. Senex experientia longa doctus, omnia metuit, omnia circumspicit, & didicit se se contra omnia discrimina con-

Martial. l. 4.
ep. 28.